

Handläggare
Johanna Friberg
Telefon: 08-50826873

Till
Fastighetsnämnden
2025-02-18

Skrivelse om utredning för placering av bikupor i Stockholm genom fastighetskontorets försorg

Svar på skrivelse

Förslag till beslut

Fastighetsnämnden godkänner fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Fastighetskontoret har fått en skrivelse från Henrik Virro m.fl. (M) med frågor om placering av bikupor i staden och i kontorets bestånd.

Kontoret arbetar i dagsläget med biodling i begränsad omfattning genom en upphandlad leverantör som kontoret hyr bikupor av och som även ansvarar för deras skötsel.

Kontoret instämmer med frågeställaren om att bin har en nyckelroll i ekosystemet för pollinering av växter, ökad biologisk mångfald och livsmedelsförsörjning. För att stödja bina i denna nyckelroll så bör dock arbetet fokusera på åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden och de vilda pollinerande insekterna, inte honungsbin som hålls i bikupor.

Utplacerade bikupor på lämpliga platser i staden har däremot potentialen att vara av stort värde ur ett kommunikativt perspektiv. Platser lämpliga för bikupor är därmed förslagsvis platser där många människor vistas och rör sig, såsom förskolor, skolor och promenadstråk, där bikiporna kan stimulera till samtal och undervisning.

Genom att på ett tydligt sätt lyfta in i ekosystemtjänster i kontorets byggprojekt är det möjligt att identifiera fler platser som skulle kunna vara lämpliga för bikupor i kontorets bestånd.

Ärendet

Bakgrund

Fastighetsnämnden har överlämnat en skrivelse från Henrik Virro m.fl. (M) för beredning. I skrivelsen ställs ett antal frågor om hur kontoret ser på olika aspekter kopplat till placering av bikupor i staden och i nämndens fastighetsbestånd:

- Vilka platser anser fastighetskontoret kan vara lämpliga platser för bikupor, exempelvis på tak eller i stadens parker och andra gröna ytor, där de kan göra största möjliga nytta för pollinering och biologisk mångfald?
- Hur kan privata aktörer, såsom biodlingsföretag eller miljöföretag, involveras för att säkerställa en professionell och hållbar drift av bikuporna? Hur kan dessa samarbeten utformas för att gynna både staden och de privata aktörerna?
- Vilka ekonomiska incitament och miljömässiga fördelar kan identifieras genom etableringen av bikupor, både vad gäller lokal produktion av honung och ökad biologisk mångfald i stadens grönområden?
- Vilka tillstånd och regelverk behöver vara på plats för att driva bikupor i stadsmiljö, och hur kan fastighetskontoret säkerställa en tydlig ansvarsfördelning mellan staden och de privata aktörer som kan komma att driva bikuporna?
- Hur kan fastighetskontoret genom informationskampanjer och utbildningsinsatser kopplade till bikuporna öka medvetenheten kring binas betydelse och skapa ett större engagemang för hållbarhet bland stadens invånare?
- Hur kan fastighetskontoret vid renoverings-, om- och nybyggnadsprojekt planera för utplacering av bikupor?
- Vad kan kostnaden för en väl avvägd bi-strategi uppgå till?

Kontorets analys

Bakgrund

Precis som skribenterna påpekar har bin en nyckelroll i ekosystemet och är särskilt viktiga för oss människor genom deras roll i livsmedelsförsörjningen, där de bidrar med en avgörande ekosystemtjänst: pollinering. Ungefär en tredjedel av alla livsmedel i världen är direkt eller indirekt beroende av pollinering. I Sverige

Fastighetskontoret
Verksamhetsstöd

Fleminggatan 4
Box 8312
104 20 Stockholm
Växel 08-508 270 00
Fax 08-508 27 070
fastighetskontoret@stockholm.se
stockholm.se

finns det ungefär 270 olika arter av bin. Alla utom honungsbiet, som sköts av människan, är vilda bin. De största hoten mot de vilda bina i både Sverige och i världen är faktorer som ökad användning av bekämpningsmedel, olika sjukdomar, samt ett förändrat odlingslandskap med en minskad mångfald av blommande växter. Antalet odlade bisamhällen ökar kontinuerligt över hela världen, samtidigt har forskare sett att en brist på blommande växter leder till konkurrens mellan honungsbin och vildbin om föda i form av pollen och nektar. För att värna de vilda bina är det därför avgörande att det finns gott om blommande växter i naturområden, trädgårdar och städer.

Kontoret arbetar i dagsläget med biodling i begränsad omfattning genom en upphandlad leverantör som kontoret hyr bikupor av och som även ansvarar för skötseln. Den egna produktionen av honung är idag begränsad till ett fåtal kupor. Honungen används internt i form av presenter och gåvor. Inom staden har flera stadsdelsförvaltningar ett aktivt arbete kopplat till bikupor och för att gynna biologisk mångfald i stadsmiljön.

Det finns idag inget särskilt regelverk som reglerar biodling i stadsmiljö. Enligt miljöbalken ska biodlaren vidta förebyggande åtgärder för att minska risken för olägenhet för människors hälsa.

Bedömning

Kontoret instämmer med skribenterna om att bin har en nyckelroll i ekosystemet för pollinering av växter, ökad biologisk mångfald och livsmedelsförsörjning. För att stödja bina i denna nyckelroll så bör dock arbetet fokusera på åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden och de vilda pollinerande insekterna, inte honungsbin som hålls i bikupor. Här kan kontoret bidra i arbetet genom sin förvaltning och skötsel av grönytor i stadsmiljö. Några av åtgärderna som kontoret arbetar med är att säkerställa att skötsel av grönytor görs utan användning av växtskyddsmedel samt att se till att det finns en variation av växter som blommar över hela säsongen för att säkerställa en god tillgång på föda för pollinerarna.

Utplacerade bikupor med honungsbin på lämpliga platser i staden har däremot potentialen att vara av stort värde ur ett kommunikativt perspektiv. Honungsbin visar på ett tydligt sätt samspelet mellan insekter och blommor, och bikupor på rätt plats skapar därmed möjligheter till insikter kring värdet av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Honungsbinas roll i stadsmiljön handlar därmed primärt inte om att göra nytta för pollinering och biologisk mångfald, utan om att höja medvetenheten om dessa frågor.

Platser lämpliga för bikupor är därmed förslagsvis platser där många människor vistas och rör sig, såsom förskolor, skolor och promenadstråk, där bikuporna kan stimulera till samtal och undervisning. På sådana platser finns det goda möjligheter att öka medvetenheten kring binas betydelse och skapa ett större engagemang för biologisk mångfald bland stadens invånare.

Genom att på ett tydligt sätt lyfta in i ekosystemtjänster i kontorets byggprojekt är det möjligt att identifiera fler platser som skulle kunna vara lämpliga för bikupor i kontorets bestånd. I samband med detta är det viktigt att ta hänsyn till de vilda pollinatörerna och säkerställa deras livsmiljö i form av bostad och föda, så att det inte finns någon risk att honungsbin konkurrerar ut andra vilda pollinatörer i närområdet.

Vad gäller frågan om en stadsgemensam strategi för bikupor ser kontoret att ett eventuellt uppdrag kring detta med fördel hanteras av annan förvaltning inom staden med övergripande ansvar kopplat till området, där fastighetskontoret gärna deltar som medaktör.

Slut

Bilagor

1. Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Kindberg, Fastighetsdirektör	2025-02-05
Olga Ekstam, Avdelningschef	2025-02-05